

Lauri Lagle

Teie 04.02.2025

lauri@ekspeditsioon.com

Meie 17.02.2025

nr 10-6/137-2

Vastus selgitustaotlusele

Täname teid pöördumise eest.

Avame esiteks VAT Teatri rendilepingu sõlmimise tausta. 2021. aastal alustati Eesti Rahvusraamatukogu Tõnismäe hoone remonti ja sellest tulenevalt jäi tegutsemispaigata 20 aastat Rahvusraamatukogu koostööpartner olnud VAT Teater. Toona pöördus VAT Teater ministeeriumi poole toetuse saamiseks, et korrastada uued teatril leitud ruumid alternatiivses asukohas. Ministeerium ei näinud võimalust investeerida uutesse teatriruumidesse. Olukorras, kus riik kui VAT Teatri eelmise kodu omanik oli sunnitud teatri remondi tõttu ajutiselt välja tõstma, oli mõistlik pakkuda remondi ajaks ka samadel tingimustel ajutist asenduspinda.

Leping VAT Teatri ja SA Sakala Teatrimaja vahel sõlmiti antud ajahetke võimalusi, teatrimaja tehnilist seisukorda ja olusid arvestades ning kindlatel tingimustel. Peamised tingimused olid need, et eritingimustel rendileping lõppeb Eesti Rahvusraamatukogu remondi valmimisega ning et teatrimajas jääb alles võimalus ruume rentida ka teistel etendusasutustel. Kokkulepitud rendisumma tulenes VAT Teatri toonasest rendisummast Rahvusraamatukogus. Rendileping osapoolte vahel on konfidentsiaalne, seega ei ole korrektne selle täpseid tingimusi kolmandate osapooltega detailselt arutada. Lepingu sõlmimisele eelnesid pikad läbirääkimised VAT Teatriga, kus pandi paika ka ruumide ning etenduse- ja prooviaegade jaotus.

Oluline on välja tuua, et võrreldes lühikese ajaga (alates 2022. aastast), mil VAT Teater majas püsirentnikuna tegutsema hakkas, on teistele truppidele ruumide rentimise võimalused tunduvalt paranenud. Näiteks on võimalik suures saalis ja Kammersaalis samaaegselt etendusi anda. See ei olnud Päästeameti nõuetele vastava müratõkke puudumise tõttu VAT Teatri sissekolimise ajal võimalik. Täna on investering tehtud ja tõke paigaldatud. Samuti on korrastatud ja rentnikele kättesaadavaks tehtud erinevaid teatri muid ruume. Kõigist nendest võimalustest on ka Ekspeditsioon võitnud.

Teatri ruumide rentimise statuuti ja selle tingimusi on Sakala 3 Teatrimaja nõukogu alates 2022. aastast korduvalt üle vaadanud, muutnud ja täiendanud, sh pikendanud rentimise aegu. Nõukogus on kõiki Ekspeditsiooni esitatud ettepanekuid arutatud ning võimaluste piires arvesse võetud, v.a VAT Teatri ja SA Sakala Teatrimaja vahelist lepingut otseselt puudutavat. Kõik statuudis seatud tingimused kehtivad kõikidele etenduskunstide valdkonna rentnikele samaväärselt (v.a VAT Teatril, kes tegutseb Sakala 3 ruumides eelpool selgitatud erisustega rendilepingu alusel). SA Sakala Teatrimaja juhatuse esimees on kinnitanud, et alati on võimalik Ekspeditsiooni esindajatel oma lisasoove esitada ning teiste rentnike huve kahjustamata on neid ka arvestatud. Kui sihtasutuse Suur-Karja 23 / 15076 Tallinn / 628 2222 / min@kul.ee / www.kul.ee / Registrikood 70000941

nõukogule on täiendavaid küsimusi või ettepanekuid statuudi parandamise osas, siis on need alati oodatud.

Kuna ruumide rentimine toimub etendustegevuse eripäradest tulenevalt pikalt ette, ei ole võimalik lühikese etteteatamisega, ja kindlasti mitte tagasiulatuvalt ei statuuti ega rentimise tingimusi muuta. Renditulud on sihtasutusele vajalikud, et teha jooksvaid parandustöid, millest võivad kõik rentnikud. Kuna VAT teatriga sõlmiti eritingimustel leping ainult Rahvusraamatukogu remondi tõttu ja remondi perioodiks, ei ole teistel etendusasutustel analoogset olukorda ega põhjendust, miks nendele peaks pikemaajalist rendilepingut kaaluma.

Kultuuriministeerium on teinud eri perioodidel teatripoliitilisi otsuseid, mis ei ole otseselt Etendusasutuste seaduses määratletud, kuna näiteks investeringuid etendusasutustesse seadus ei käsitle. Nii on näiteks otsustatud regionaalse kättesaadavuse tagamiseks investeerida Vaba Lava Narva teatrikeskuse ehitusse. Samuti otsustati pärast Teater NO99 tegevuse lõppemist ja Sakala tänava teatrimaja ruumidesse teatritegija otsimise konkursi läbikukkumist finantseerida hoopis kahte alustavat teatrikooslust kolmeaastase granditoetusega kogusummas 400 000 eurot. Kindlasti oli Ekspeditsioonil kui alustaval kooslusel sellest toetusest abi loominguliste ideede elluviimisel ning kunstiliselt kõrgetasemeliste lavastuste loomisel. Samalaadne erandlik teatripoliitiline otsus oli ka VAT Teatrile ajutiselt püsirentniku staatuse andmine SA Sakala Teatrimaja ruumides.

Lõpetuseks selgitus, kuidas on planeeritud era- ja munitsipaalteatrite määruse arutelud 2025. aastal. Protsessi kaasatakse töörühmad erinevatest esindusorganisatsioonidest, sh Eesti Etendusasutuste Liidust ja Eesti Teatriliidust, töörühmade liikmed määravad organisatsioonid ise. Samuti on kavas eraldi arutelud rahvusvaheliste etenduskunste festivalide korraldajatega ning teatriteadlaste ja -kriitikutega. Aruteludesse kaasatakse ka mitteorganiseerunud etendusasutuste esindajad. Protsessi läbipaistvuse tagab mitmekesine valdkonna esindajatest kooslus ning erinevate ekspertide kaasamine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Katre Väli

kunstide osakonna juhataja

loomingu asekancleri ülesannetes